

Sygn. akt VII U 3770/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Piotrowska

Protokolant: sekr. sądowy Anna Wielgosz

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2017 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy D. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość kapitału początkowego i o wysokość świadczenia

na skutek odwołania D. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 19 maja 2017r. nr (...) i z dnia 22 maja 2017r. znak: (...)

1. umarza postępowanie w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 19 maja 2017r;
2. oddala odwołanie od decyzji z dnia 22 maja 2017r.

SSO Ewa Piotrowska

Sygn. akt VII U 3770/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 maja 2017 r. (znak sprawy: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. po rozpatrzeniu wniosku ubezpieczonej D. K. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego na dzień 01 stycznia 1999 r. na kwotę 129.070,04 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął: podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.179,87 zł, łączny okres składkowy w wymiarze 17 lat, 11 miesięcy i 3 dni oraz łączny okres nieskładkowy w wymiarze 6 lat, 9 miesięcy i 18 dni (w tym okresy sprawowania opieki na dzieckiem). Do tego Zakład ustalił, iż współczynnik proporcjonalny do wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla ubezpieczonej wyniósł 91,29%, zaś średnie dalsze trwanie życia wyniosło 209 miesięcy (k. 65-65 verte akt kapitałowych).

Następnie decyzją z dnia 22 maja 2017 r. (znak sprawy: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał ubezpieczonej D. K. prawo do emerytury od dnia 01 maja 2017 r., to jest od miesiąca, w którym złożono wniosek. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej, przy czym organ rentowy odliczył kwotę 182.655,54 zł jako sumę kwot pobranych emerytur. Jednocześnie ustaloną niniejszą decyzją emeryturę zawieszono, ponieważ jest świadczeniem mniej korzystnym, zaś płatne jest dotychczasowe świadczenie (plik IV k. 7-8 akt emerytalnych).

Od powyższych decyzji odwołania wniosła ubezpieczona D. K., wskazując, iż decyzje pozwanego organu rentowego są dla niej niesprawiedliwe i krzywdzące. Ubezpieczona podała, iż w dniu 17 maja 2017 r. złożyła wnioski o ponowne ustalenie kapitału początkowego i ponowne ustalenie emerytury, albowiem nowe przepisy wprowadzają korzystniejsze dla emerytów zasady obliczania kapitału początkowego, a tym samym mają wpływ na wysokość świadczeń (k. 2-3 oraz 10-11 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołania ubezpieczonej, pozwany organ rentowy wniosł o ich oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniach spornych decyzji. (k. 5-6 verte oraz 12-13 verte akt sprawy).

W dniu 11 lipca 2017 r. Sąd zarządził połączenie sprawy o sygn. akt VII U 3771/17 do rozpoznania ze sprawą o sygn. akt VII U 3770/10 tut. Sądu i prowadzenie dalej pod wspólną sygn. akt VII U 3770/17 (k. 15 akt sprawy).

Pismem procesowym z dnia 31 lipca 2017 r. ubezpieczona nie zgodziła się ze stanowiskiem pozwanego organu rentowego i ponownie wniosła o prawidłowe wyliczenie jej emerytury powszechnej bez odliczania od podstawy sumy kwot dotychczas pobranych świadczeń z tytułu tzw. wcześniejszej emerytury. Zdaniem ubezpieczonej art. 25 ust. 1b w jej sytuacji nie powinien mieć zastosowania, ponieważ powszechny wiek emerytalny osiągnęła w dniu 20 sierpnia 2012 r. i z tym dniem spełniła wszystkie wymagane ustawą warunki do nabycia prawa do emerytury kapitałowej, a tym samym do świadczeń z tego tytułu. Dalej ubezpieczona stwierdziła, iż nowelizacja ustawy emerytalnej, a konkretnie art. 25 została wprowadzona w życie od 01 stycznia 2013 r., a więc już po uzyskaniu przez nią prawa do nowej emerytury dlatego nie powinna jej dotyczyć. Jak wskazała ubezpieczona, prawo nie powinno działać wstecz. Do tego ubezpieczona powołała się na konstytucyjne zasady ochrony zaufania do państwa i do stanowionego przez nie prawa oraz zasadę ochrony praw nabytych (pismo ubezpieczonej z dnia 31.07.2017 r. – k. 19-26 akt sprawy)

Na rozprawie w dniu 14 września 2017 r. D. K. wskazała, iż nie ma zastrzeżeń co do ustalenia przez pozwanego okresów składkowych i nieskładkowych jak w zaskarżonej przez nią decyzji o ustaleniu kapitału początkowego. Tym samym, akceptując stanowisko pozwanego dotyczące ustalenia kapitału początkowego, ubezpieczona cofnęła odwołanie od decyzji ustalającej kapitał początkowy.

Jednocześnie ubezpieczona nie zgodziła się z decyzją dotyczącą wysokości emerytury z uwagi na odliczenie kwot pobranych emerytur. Jej zdaniem ta kwota nie powinna być odliczana (oświadczenie ubezpieczonej na rozprawie w dniu 14.09.2017 r. – protokół skrócony k. 40-41 akt sprawy, protokół elektroniczny – k. 42 akt sprawy)

Pismem procesowym z dnia 25 września 2017 r. pozwany organ rentowy wyraził zgodę na cofnięcie odwołania od decyzji dotyczącej ustalenia kapitału początkowego (pismo pozwanego z dnia 25.09.2017 r. – k. 46 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona D. K., urodzona dnia (...), w dniu 17 maja 2017 r. złożyła do pozwanego organu rentowego wniosek o nową emeryturę.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonej o emeryturę – plik IV k. 1-4 verte akt emerytalnych

Decyzją z dnia 02 sierpnia 2007 r. przyznano ubezpieczonej D. K. od dnia 20.08.2007r. wcześniejszą emeryturę (art. 184 ustawy o FUS), przy czym jej wypłata podlegała zawieszeniu, ponieważ ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie.

Pismem z dnia 07 listopada 2007 r. ubezpieczona wniosła o wypłatę emerytury od dnia 01 września 2007 r. z uwagi na rozwiązanie umowy o pracę.

Decyzją z dnia 07 grudnia 2007 r. pozwany przeliczył i podjął wypłatę emerytury od dnia 01 września 2007 r., to jest od ustania zatrudnienia.

okolicość bezsporna, vide: decyzja pozwanego o przyznaniu prawa do emerytury z dnia 02.08.2007 r. – plik III k. 61-64 akt emerytalnych, pismo ubezpieczonej z dnia 07.11.2007 r. – plik III k. 77 akt sprawy, decyzja pozwanego o przeliczeniu emerytury z dnia 07.12.2007 r. – plik III k. 87-90 akt emerytalnych

Ubezpieczona kilkakrotnie zwracała się do pozwanego organu rentowego o ustalenie kapitału początkowego.

Decyzją z dnia 21 sierpnia 2002 r. pozwany ustalił kapitał początkowy, który na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniósł 104.395,50 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął: podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.089,89 zł, łączny okres składkowy w wymiarze 16 lat, 2 miesięcy oraz łączny okres nieskładkowy w wymiarze 4 lat, 1 miesiąca. Do tego Zakład ustalił, iż współczynnik proporcjonalny do wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla ubezpieczonej wyniósł 81,65 %, zaś średnie dalsze trwanie życia wyniosło 209 miesięcy.

Następnie po rozpatrzeniu wniosku ubezpieczonej o zwiększenie stażu i zmianę podstawy wymiaru pozwany decyzją z dnia 20 listopada 2002 r. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego, który na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniósł 116.745,31 zł. Z uwagi na błąd zakładu pracy pozwany organ rentowy w dniu 20 kwietnia 2004 r. ponownie ustalił kapitał początkowy wynoszący 118.868,75 zł.

Rozpatrując wniosek ubezpieczonej o uwzględnienie dodatkowo udowodnionego okresu składkowego pozwany decyzją z dnia 26 września 2007 r. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego na 125.000,81 zł.

okolicości bezsporne, vide: decyzja o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 21.08.2002 r. – plik I k. 17-19 akt kapitałowych, decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 20.11.2002 r. – plik I k. 33-35 akt kapitałowych, decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 20.04.2004 r. – plik I k. 47-49 akt kapitałowych, decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 26.09.2007 r. – plik I k. 60-60 verte akt kapitałowych

Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 19 maja 2017 r. (znak sprawy: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. po rozpatrzeniu wniosku D. K. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego na dzień 01 stycznia 1999 r. na kwotę 129.070,04 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął: podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.179,87 zł, łączny okres składkowy w wymiarze 17 lat, 11 miesięcy i 3 dni oraz łączny okres nieskładkowy w wymiarze 6 lat, 9 miesięcy i 18 dni (w tym okresy sprawowania opieki na dzieckiem). Do tego Zakład ustalił, iż współczynnik proporcjonalny do wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla ubezpieczonej wyniósł 91,29%, zaś średnie dalsze trwanie życia wyniosło 209 miesięcy.

Następnie zaskarżoną decyzją z dnia 22 maja 2017 r. (znak sprawy: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od dnia 01 maja 2017 r., to jest od miesiąca, w którym złożono wniosek. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej, przy czym organ rentowy odliczył kwotę 182.655,54 zł jako sumę kwot pobranych emerytur. Jednocześnie ustaloną niniejszą decyzją emeryturę zawieszono, ponieważ jest świadczeniem mniej korzystnym, zaś płatne będzie dotychczasowe świadczenie.

dowód: decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 19.05.2017 r. – plik I k. 65-65 verte akt kapitałowych, decyzja pozwanego o przyznaniu emerytury z dnia 22.05.2017 r. – plik IV k 7-8 akt emerytalnych

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych oraz w aktach sprawy, których prawdziwość nie była przez żadną ze stron kwestionowana.

Na rozprawie w dniu 14 września 2017 r. ubezpieczona wskazała, iż nie ma zastrzeżeń co do ustalenia przez pozwanego okresów składkowych i nieskładkowych jak w zaskarżonej przez nią decyzji o ustaleniu kapitału początkowego. Tym samym, akceptując stanowisko pozwanego dotyczące ustalenia kapitału początkowego, ubezpieczona cofnęła

odwołanie od decyzji ustalającej kapitał początkowy. Natomiast pismem procesowym z dnia 25 września 2017 r. pozwany organ rentowy wyraził zgodę na cofnięcie odwołania od decyzji dotyczącej ustalenia kapitału początkowego.

Zgodnie z brzmieniem **art. 203 § 1 i 3 k.p.c.** pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego, aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia bądź za zgodą pozwanego – aż do wydania wyroku.

W myśl **art. 355 § 1 k.p.c.** Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Zdaniem Sądu w świetle powyższego nie ulega wątpliwości, iż spełnione zostały przesłanki do umorzenia postępowania w niniejszej sprawie na podstawie art. 355 k.p.c. Sąd zważył ponadto, iż powyższa czynność, zgodnie z wymogami art. 469 k.p.c., nie narusza słusznego interesu ubezpieczonego.

W związku z powyższym wydanie wyroku w sprawie z odwołania D. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 19 maja 2017r. w przedmiocie ponownego ustalenia kapitału początkowego stało się zbędne, co skutkowało umorzeniem postępowania, zgodnie z dyspozycją wskazanych przepisów.

W tym stanie rzeczy Sąd na podstawie przepisów art. 355 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Natomiast zdaniem Sądu odwołanie ubezpieczonej od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 22 maja 2017 r. (znak sprawy: (...)) przyznającej prawo do emerytur jest niezasadne.

Istota sporu sprowadzała się w niniejszej sprawie do weryfikacji przez Sąd prawidłowości zastosowania przez organ rentowy normy prawnej z art. 25 ust. 1 b ustawy emerytalnej przy ustalaniu wysokości świadczenia emerytalnego ubezpieczonej.

Zgodnie z **art. 24 ust. 1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1383 j.t. ze zm.), dalej jako: ustawa emerytalna, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

W myśl **ust. 1a** tego przepisu (obowiązującego do dnia 30 września 2017 r.) wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w okresie do dnia 31 grudnia 1952 r. wynosi co najmniej 60 lat.

Do dnia 01 stycznia 2013 r. podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w przepisie art. 24 ustawy emerytalnej stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175, z zastrzeżeniem art. 185. Przy obliczaniu wysokości tego świadczenia nie dokonywano żadnych potrąceń, w szczególności kwot pobranych z tytułu emerytur, przyznanych w oparciu o inną podstawę prawną (tzw. emerytur wcześniejszych).

Ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r. poz. 637 z dnia 6 czerwca 2012 roku), która weszła w życie z dniem 01 stycznia 2013 roku, wprowadzono zmiany w treści przepisu **art. 25** ustawy emerytalnej.

Ustęp 1 tego artykułu otrzymał brzmienie: "1. Podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185".

Ponadto po ustępie 1 dodano ustępy 1a-1c w brzmieniu: "**1a**. Przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, dla osoby, która miała ustalone prawo do emerytury częściowej na podstawie art. 26b, nie uwzględnia

się kwot zwiększeń składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego określonego w art. 173-175, uzyskanych w wyniku waloryzacji kwartalnej, o której mowa w art. 25a, przeprowadzonej w celu obliczenia emerytury częściowej. **Ust. 1b.** Jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę na podstawie przepisów art. 26b, 46, 50, 50a, 50e, 184 lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.3), podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ustaloną zgodnie z ust. 1, pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. **Ust. 1c.** Przepis ust. 1b stosuje się również w przypadku, gdy ubezpieczony pobrał emeryturę górniczą, określoną w art. 34 lub w art. 48 i 49, w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2006 r.".

Ustawa nowelizująca nie zawierała jakichkolwiek przepisów przejściowych dotyczących osób, które w dacie wejścia w jej życie miały już ustalone prawo do tzw. wcześniejszych emerytur. W jej artykule 22 wskazano, iż wchodzi ona w życie z dniem 1 stycznia 2013 roku.

Stanowisko w przedmiocie podstaw do odliczenia kwot pobranych emerytur co do osób, które w dacie wejścia ustawy z dnia 11 maja 2012r. zostało wypracowane przez orzecznictwo sądowe. W wyroku z dnia 6 kwietnia 2016 r. (II UK78/15, Lex nr 2041117) Sąd Najwyższy wskazał, że „artykuł 26 ustawy emerytalnej nie funkcjonuje w "próżni normatywnej", ale jest jedną z wielu jednostek legislacyjnych i redakcyjnych nowego systemu zabezpieczenia emerytalnego i dlatego powinien być interpretowany z uwzględnieniem powiązanych z nim regulacji normatywnych ustawy. Emerytura obliczona na podstawie art. 26, to "równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25" (ust. 1).

Z kolei kwota ustalona „w sposób określony w art. 25”, to podstawa obliczenia emerytury (art. 25 ust. 1), na którą składają się kwoty "składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185". Dalej idąc, stosownie do art. 25 ust. 1b, podstawę obliczenia emerytury pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne, jeżeli ubezpieczony "pobrał emeryturę na podstawie przepisów art. 26b, 46, 50, 50a, 50e, 184 lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191 i 1198 oraz z 2015 r. poz. 357)". Wszystkie opisane operacje stanowią "obliczenie emerytury na podstawie art. 26".

Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 30 marca 2017 r. (sygn. akt III AUa 1590/16, Lex nr 2310594) wskazał, że jak wynika z przytoczonej treści art. 25 ust. 1b, możliwość przejścia z systemu zdefiniowanego świadczenia (obliczonego według zasad wynikających z art. 53) do systemu zdefiniowanej składki wiąże się z koniecznością pomniejszenia podstawy obliczenia emerytury kapitałowej "o sumę kwot pobranych emerytur". Zasada ta - w zgodzie z art. 32 Konstytucji RP - w równym stopniu powinna dotyczyć wszystkich osób pobierających świadczenie.

Jak zostało wskazane wyżej, omawiany art. 25 ust. 1b ustawy został dodany przez art. 1 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 11 maja 2012 r. zmieniającej ustawę emerytalną z dniem 01 stycznia 2013 r.

W ocenie Sądu Okręgowego zastosowanie w stosunku do ubezpieczonej art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej nie stanowiło naruszenia zasad Konstytucji RP, w szczególności art. 2 ustawy zasadniczej. Prawo nie zadziało w jej przypadku wstecz, gdyż uprawnienie do przeliczenia emerytury na nowych zasadach ubezpieczona nabyła po wejściu w życie kwestionowanego art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej.

W tym miejscu należy podkreślić, iż sam fakt nabycia uprawnień emerytalnych ubezpieczonej nie był sporny pomiędzy stronami, a jedynie jego wysokość.

Jak słusznie zaznaczył Sąd Apelacyjny w Gdańsku (we wskazanej wcześniej sprawie o sygn. akt III AUa 1590/16), zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie dostrzega się odrębność instytucji nabycia prawa do świadczenia oraz

jego wypłaty. Samo spełnienie się przesłanek warunkujących prawo do świadczenia in abstracto nie stanowi jeszcze postawy do wypłaty świadczenia. Podstawę taką stanowi wniosek o przyznanie, a następnie wypłacenie świadczenia. Konsekwencją tego jest to, że dopiero złożenie wniosku o świadczenie powoduje obowiązek jego wypłaty (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. akt II UK 146/11, OSNP 2013/1-2/17).

Nadto na uwagę zasługuje stanowisko wyrażone w cytowanym wyżej wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, zgodnie z którym określenie wysokości świadczenia związane jest z datą złożenia wniosku o świadczenie. Wynika to wprost z treści art. 25 ust. 1 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury.

Tym samym należy stwierdzić, iż to z datą, od której przysługuje wypłata emerytury - co realizuje się zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy wskazanej, po złożeniu wniosku przez ubezpieczonego - a nie z datą nabycia prawa do świadczenia - następuje ustalanie wysokości świadczenia, konsekwentnie według regulacji prawnej obowiązującej na datę, od jakiej przyznano prawo do wypłaty świadczenia.

W sytuacji ubezpieczonej D. K. miało to miejsce po dniu 01 stycznia 2013 r. Ubezpieczona urodzona w dniu (...) powszechny wiek emerytalny - 60 lat osiągnęła w dniu 20 sierpnia 2012 r. Natomiast wniosek o „nową” emeryturę ubezpieczona złożyła w dniu 17 maja 2017 r., to jest po wspomnianym i kluczowym dla przedmiotowej sprawy dniu 01 stycznia 2013 r.

Dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie nie mogły mieć znaczenia okoliczności, z powodu których D. K. wniosek o emeryturę powszechną złożyła dopiero w dniu 17 maja 2017 r. Ubezpieczona wskazywała, że nastąpiło to z uwagi na śmierć syna i jej żalobę.

Niemniej jednak należy uznać, iż Sąd orzekający w tej sprawie nie ma możliwości stosowania przepisów w sposób elastyczny oraz poprzez różnicowanie sytuacji ubezpieczonych. Przepisy dotyczące ubezpieczeń społecznych nie zawierają bowiem żadnych klauzul czy możliwości stosowania zasady współżycia społecznego.

Jak wskazuje w sposób jednoznaczny, utrwalony i ugruntowany judykatura, w indywidualnych sporach między ubezpieczonym i organem rentowym art. 5 k.c. nie ma zastosowania. Wynika to z tego, że relacje zachodzące między ubezpieczonym i organem rentowym nie są regulowane przez przepisy prawa cywilnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 października 2013 r., III AUa 359/13). Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter przepisów prawa publicznego, a zatem dla złagodzenia rygorów prawa ubezpieczeń społecznych nie stosuje się art. 5 k.c. Dochodząc zatem świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie można powoływać się na zasady współżycia społecznego. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 sierpnia 2013 r., III AUa 1772/12; podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 1 sierpnia 2013 r., III AUa 1497/12). Nie jest możliwe opieranie rozstrzygnięcia sądu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych o zasady sprawiedliwości społecznej, czy też inne klauzule generalne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 3 lipca 2013 r., III APa 6/13). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych art. 5 k.c. - nie ma zastosowania, zaś materialnoprawną podstawą świadczeń emerytalno-rentowych mogą być tylko przepisy prawa, a nie zasady współżycia społecznego. Do złagodzenia rygorów prawa ubezpieczeń społecznych nie stosuje się ani art. 5 k.c., ani art. 8 k.p. Przepisy te mają charakter przepisów prawa publicznego. Rygoryzm prawa publicznego nie może zaś być łagodzony konstrukcją nadużycia prawa podmiotowego przewidzianą w art. 5 k.c. lub art. 8 k.p. Zatem dochodząc świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie można powoływać się na zasady współżycia społecznego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 lutego 2013 r., III AUa 1860/12).

Podsumowując, skoro wysokość świadczenia emerytalnego należnego ubezpieczonej D. K. w wieku powszechnym ustalono po dniu 01 stycznia 2013 r. (z uwagi na datę złożenia wniosku o emeryturę – 17 maja 2017 r.) to do ustalenia wysokości świadczenia podlegającego wypłacie organ rentowy w sposób prawidłowy zastosował przywołany przepis art. 25 ust. 1b ustawy ww. obowiązujący w dacie ustalania wysokości świadczenia.

Tym samym, przyznane decyzją pozwanego z dnia 22 maja 2017 r. świadczenie emerytalne będzie uwzględniało sumę kwot pobranych uprzednio emerytur. Innymi słowy podstawa obliczenia „nowej” emerytury ulega pomniejszeniu o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur.

Mając powyższe na uwadze, Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia odwołania ubezpieczonej D. K. od zaskarżonej decyzji pozwanego organu rentowego z dnia 22 maja 2017 r. i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami orzekł jak w punkcie II sentencji wyroku, oddalając odwołanie wnioskodawczynie.

SSO Ewa Piotrowska